

Bruxelles, den 30.11.2016
COM(2016) 860 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG,
REGIONSUDVALGET OG DEN EUROPÆISKE INVESTERINGSBANK**

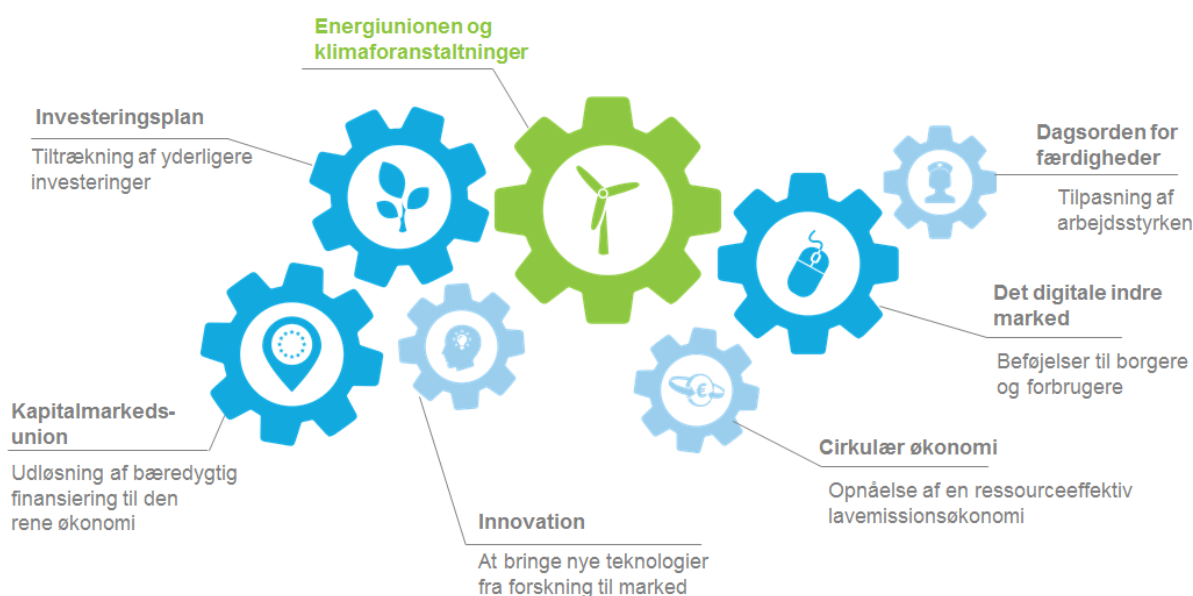
Ren energi til alle europæere

1. INDLEDNING

Energiunionen er en af Juncker-Kommissionens ti prioriteter. Med henblik på at modernisere EU's økonomi arbejder den hånd i hånd med andre flagskibsinitiativer såsom det digitale indre marked, kapitalmarkedsunionen og Investeringsplanen for Europa for at skabe resultater for arbejdspladser, vækst og investeringer for Europa.

Denne pakke udgør en mulighed for at fremskynde såvel omstillingen til ren energi som vækst og jobskabelse. Ved at mobilisere op mod 177 mia. EUR i offentlige og private investeringer om året fra 2021 kan denne pakke generere en stigning på op til 1 % i BNP i det kommende årti og skabe 900 000 nye arbejdspladser¹. Den vil også betyde, at den gennemsnitlige kulstofintensitet i EU's økonomi vil være 43 % lavere i 2030 end i dag², idet elektricitet fra vedvarende energikilder vil udgøre omkring halvdelen af EU's blandede energiproduktion³.

Figur 1: Modernisering af økonomien – Energiunionens og klimaforanstaltningernes rolle

Parisaftalen er den første af sin art, og den ville ikke have været mulig uden Den Europæiske Union. I dag udviser vi igen lederskab og beviser, at Den Europæiske Union kan levere resultater. – **Jean-Claude Juncker**, om EU's ratificering af Parisaftalen, den 4. oktober 2016

Energisektoren er vigtig for den europæiske økonomi: Energipriserne påvirker hele økonomiens konkurrenceevne og udgør i gennemsnit 6 % af husholdningernes årlige udgifter⁴. Den beskæftiger tæt ved 2,2 mio. mennesker fordelt på mere end 90 000 virksomheder over hele Europa⁵, der står for 2 % af den samlede merværdi⁶. Bag denne

¹ Konsekvensanalyse, der ledsager ændringen af direktivet om energieffektivitet, SWD(2016) 405.

² Underliggende resultater af konsekvensanalysen, der ledsager ændringen af direktivet om energieffektivitet, SWD(2016) 405.

³ Konsekvensanalyse, der ledsager omarbejdningen af direktivet om vedvarende energikilder, SWD(2016) 418.

⁴ COM (2016) 769.

⁵ EU energy in figures, Statistical Pocketbook 2016.

⁶ Eurostat – nationale regnskaber.

branche står en blomstrende fremstillingsindustri, der leverer det nødvendige udstyr og de nødvendige tjenester, ikke bare i Europa, men i hele verden. Udviklingen af vedvarende energikilder samt produkter og tjenester til energieffektivitet har ført til oprettelse af nye virksomheder over hele Europa, der skaber nye arbejdspladser og vækst for europæerne. Energiunionens indvirkning på beskæftigelsen rækker langt ud over energiforsyningsbranchen. F.eks. er mere end 1 mio. arbejdstagere beskæftiget, direkte eller indirekte, i sektorer inden for vedvarende energi⁷ og omkring 1 mio. inden for sektoren for energieffektivitet⁸.

Energiunionen er EU's vigtigste drivkraft for og bidrag til en global og omfattende omstilling til en lavemissionsøkonomi. EU formidlede Parisaftalen i december sidste år, og takket være EU's hurtige ratificering er denne første globale aftale om afbødning af klimaforandringer trådt i kraft under et år senere, den 4. november 2016. Parisaftalen udstikker en klar og ambitiøs retning for lavemissionsinnovation. Gennemførelsen af EU's ambitiøse forpligtelser vedrørende klimaforandringer i henhold til Parisaftalen har nu førsteprioritet og afhænger i høj grad af den vellykkede omstilling til et rent energisystem, eftersom to tredjedele af drivhusgasemissionerne stammer fra energiproduktion og -forbrug.

Det er lige så vigtigt at sikre, at omstillingen til et rent energisystem vil gavne alle europæere. Alle forbrugere – uden at glemme de sårbare eller energifattige – skal føle sig involveret og høste de konkrete fordele ved adgangen til mere sikker, ren og konkurrencedygtig energi, som er hovedmålsætningerne med energiunionen. Kommissionen har allerede fremlagt en rammestrategi for energiunionen⁹, forslag om sikkerhed inden for gasforsyning¹⁰, EU's emissionshandelsordning¹¹ og tilhørende regler om en fælles indsats¹² og arealanvendelse og skovbrug¹³ samt en strategi for lavemissionsmobilitet¹⁴.

Som annonceret i Kommissionens arbejdsprogram for 2017¹⁵ fremlægger Kommissionen i dag forslag til retsakter og foranstaltninger til at lette gennemførelsen, der har til formål at modernisere økonomien og fremme investeringer i sektorer inden for ren energi.

Forslagene til retsakter og foranstaltningerne til at lette gennemførelsen, som præsenteres i pakken, har til formål at fremskynde, omdanne og konsolidere den europæiske økonomis omstilling til ren energi og derved skabe arbejdspladser og vækst inden for nye økonomiske sektorer og forretningsmodeller.

Forslagene til retsakter omfatter energieffektivitet, vedvarende energi, elektricitetsmarkedets udformning, forsyningssikkerhed og forvaltningsregler for energiunionen.

Med den fremlagte pakke forfølges tre hovedmål:

- **At sætte energieffektivitet forrest**
- **At opnå et globalt lederskab inden for vedvarende energiformer**

⁷ EurObserv'ER, The State of Renewable Energies in Europe, 15th edition, 2015 (2014-tal).

⁸ Study on Assessing the Employment and Social Impact of Energy Efficiency.

⁹ COM (2015) 80.

¹⁰ COM (2016) 52.

¹¹ COM (2015) 337.

¹² COM (2016) 482.

¹³ COM (2016) 479.

¹⁴ COM (2016) 501.

¹⁵ COM (2016) 710.

- **At give forbrugerne rimelige vilkår**

Foranstaltningerne til fremme af gennemførelsen omfatter initiativer, der skal fremskynde innovation inden for ren energi og renovere Europas bygninger samt foranstaltninger, der skal: tilskynde til offentlige og private investeringer og udnytte det til rådighed værende EU-budget bedst muligt, fremme branchestyrede initiativer til fremme af konkurrenceevne, afbøde de samfundsmæssige virkninger af omstillingen til ren energi, inddrage flere aktører, herunder på den ene side medlemsstaters myndigheder, lokale myndigheder og kommuner og på den anden side virksomheder, arbejdsmarkedets parter og investorer samt maksimere Europas lederskab inden for ren energiteknologi og -tjenester for at hjælpe tredjelande med at gennemføre deres politiske mål.

Denne pakke skal ses i sammenhæng med EU's førerrolle i retning af en mere intelligent og renere energi for alle, for at gennemføre Parisaftalen, styrke den økonomiske vækst, tilskynde til investeringer og teknologisk lederskab, skabe nye beskæftigelsesmuligheder og forbedre borgernes velfærd.

For at nå EU's klima- og energimål for 2030 er der behov for omkring 379 mia. EUR i årlige investeringer i perioden 2020-2030¹⁶: hovedsagelig inden for energieffektivitet, vedvarende energikilder og infrastruktur. EU's virksomheder skal stå i forreste linje for disse investeringer. I denne forbindelse afhænger meget af EU-virksomhedernes innovationsevne. Med 27 mia. EUR om året, der afsættes til offentlig og privat forskning, udvikling og innovation inden for områder vedrørende energiunionen¹⁷, er EU i stand til at omsætte denne omstilling til en konkret industriel og økonomisk mulighed.

Takket været de politikker, som Kommissionen foreslår i dag, kan den industrielle produktion inden for byggesektoren øges med op til 5 %, inden for den tekniske sektor samt jern- og stålsektoren med op til henholdsvis 3,8 og 3,5 %, hvilket kan omsættes til 700 000 ekstra arbejdspladser inden for byggeriet, 230 000 inden for den tekniske sektor og 27 000 inden for jern- og stålsektorerne¹⁸.

2. AT SÆTTE ENERGIEFFEKTIVITET FORREST

Energieffektivitet er den mest universelt tilgængelige energikilde. Ved at sætte energieffektivitet forrest fokuseres der på, at den billigste og reneste energikilde er den energi, som ikke behøver at produceres eller bruges. Dette betyder, at der skal tages hensyn til energieffektivitet i hele energisystemet, dvs. at efterspørgslen skal forvaltes aktivt for at optimere energiforbruget, reducere omkostningerne for forbrugeren og importafhængigheden, idet investeringer i energieffektivitetsinfrastruktur betragtes som en omkostningseffektiv vej til en cirkulær lavemissionsøkonomi. Dette vil gøre det muligt at trække overskydende produktionskapacitet tilbage fra markedet, navnlig produktion med fossile brændstoffer.

Kommissionen har revideret EU's **energieffektivitetsmål** i henhold til anmodningen fra Det Europæiske Råd fra oktober 2014, og mener, at EU bør opstille et bindende mål på EU-niveau på 30 % i 2030. Sammenlignet med målet om mindst 27 %, som blev aftalt i 2014, ventes

¹⁶ Konsekvensanalyse, der ledsager ændringen af direktivet om energieffektivitet, SWD(2016) 405 (investeringsbeløb ekskl. transportsektoren).

¹⁷ FFC-SETIS, under udarbejdelse.

¹⁸ Kilde: Konsekvensanalyse, der ledsager ændringen af direktivet om energieffektivitet, SWD(2016) 405 (detaljerede resultater udledt af den makroøkonomiske analyse).

denne stigning at blive omsat til op til 70 mia. EUR i yderligere bruttonationalprodukt og 400 000 flere arbejdspladser samt en yderligere reduktion af EU's regning for import af fossile brændstoffer¹⁹. Det højere mål vil også bidrage til at opfylde EU's 2030-mål om reduktion af drivhusgasemissioner samt målene for vedvarende energi.

Kommissionen foreslår, at **energispareforpligtelserne**, der er fastlagt i direktivet om energieffektivitet²⁰, hvor det kræves, at energileverandører og -distributører sparer 1,5 % energi om året, forlænges efter 2020. Denne foranstaltning har vist sine første virkninger ved at tiltrække private investeringer og støtte fremkomsten af nye markedsaktører såsom leverandører af energitjenester, inklusive aggregatorer, og burde derfor kunne fremme disse udviklingstendenser efter 2020. Den nye udformning af elektricitetsmarkedet vil desuden skabe ensartede regler for efterspørgselssidens deltagelse i markedet.

Bygninger tegner sig for 40 % af det samlede energiforbrug, og omkring 75 % af dem er energiineffektive²¹. Energieffektivitet i bygninger lider under underinvestering og talrige forhindringer. Selv om bygninger vedligeholdes eller forbedres løbende, overvejer man ofte ikke investeringer i energibesparelser, fordi de konkurrerer om sparsom kapital og lider under mangel på troværdige oplysninger, mangel på kvalificeret arbejdskraft eller tvivl om de mulige fordele. I den nuværende takt med renovering af omkring 1 % af bygningerne hvert år, vil det tage 100 år at opgradere bygningsmassen til moderne, nær-nul-energiniveauer²². Ren energi i bygninger handler om langt mere end energibesparelser: De øger levekvaliteten og livskvaliteten, har potentiale til at integrere vedvarende energikilder, oplagring, digitale teknologier og til at kæde bygninger sammen med transportsystemet. Investeringer i ren energi i bygningsmassen kan fremme omstillingen til en lavemissionsøkonomi.

Opskalering af investeringer i offentlige bygninger såsom hospitaler, skoler og kontorer afhænger også af tilgængeligheden af privat finansiering og private energitjenestevirksomheder, der tilbyder innovative mekanismer, såsom kontrakter om energimæssig ydeevne. Energibesparelser kan også have en positiv indvirkning på offentlige budgetter, idet der hvert år bruges omkring 1 mia. EUR på energi i sådanne offentlige bygninger. Men reglerne for den offentlige sektors investeringer og for den statistiske behandling af renovering af aktiver bør være gennemsigtige og tydelige for at lette energieffektivitetsinvesteringer i offentlige aktiver. Kommissionen arbejder tæt sammen med medlemsstaterne om at analysere reglerne for offentlige regnskabsers indvirkning på markedet for kontrakter om energimæssig ydeevne og vil ajourføre sin vejledning om den statistiske behandling af sådanne partnerskaber inden forsommeren 2017.

Ændringen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne²³ vil øge **renoveringstakten** for bygninger ved at styrke bestemmelserne om langsigtede renoveringsstrategier for bygninger med henblik på at dekarbonisere byggemassen inden midten af århundredet. Forslaget vil også sikre bedre information til projektudviklere og investorer ved at styrke energiattesterne, stille oplysninger til rådighed om energiforbruget til drift af offentlige bygninger og kæde intensiteten af den offentlige støtte sammen med omfanget af opnåede

¹⁹ Konsekvensanalyse, der ledsager ændringen af direktivet om energieffektivitet, SWD(2016) 405.

²⁰ COM(2016) 761.

²¹ Konsekvensanalyse, der ledsager ændringen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne, SWD(2016) 414.

²² Konsekvensanalyse, der ledsager ændringen af direktivet om bygningers energimæssige ydeevne, SWD(2016) 414.

²³ COM (2016) 765.

energibesparelser. I forslaget opfordres medlemsstaterne til også at fokusere deres investeringer på de energifattige, eftersom energieffektivitet er en af de bedste metoder til at afhjælpe de grundlæggende årsager til energifattigdom.

For at støtte **gennemførelsen af EU's strategi for lavemissionsmobilitet** og den stigende brug af elektricitet på transportområdet vil direktivet om bygningers energimæssige ydeevne kræve, at der opstilles ladestationer. For eksisterende byggeri vil denne bestemmelse kun gælde kommercielle bygninger med mere end 10 parkeringspladser fra 2025. For nye bygninger eller bygninger, hvor der foretages større renoveringer, gælder bestemmelsen for boligejendomme mere end 10 parkeringspladser i form af en forpligtelse til at indbygge forberedelser til kabelføring og for kommercielt byggeri med mere end 10 parkeringspladser i form af en forpligtelse til at installere ladestationer. SMV'er og offentlige myndigheder kan holdes uden for anvendelsesområdet, sidstnævnte fordi de allerede er omfattet af direktivet om alternative brændstoffer, i det omfang at deres ladestationer er offentligt tilgængelige. For at øge transportens effektivitet og fremme digitale mobilitetsløsninger indeholder denne pakke også en strategi for EU's udbredelse af kooperative intelligente transportsystemer²⁴.

Med henblik på at fremskynde renovering af bygninger yderligere og støtte omstillingen til en bygningsmasse med ren energi lancerer Kommissionen **et europæisk bygningsinitiativ** (Bilag I) med en komponent med betegnelsen "intelligent finansiering til intelligente bygninger". Med dette nye initiativ kan man i tæt samarbejde med Den Europæiske Investeringsbank (EIB) og medlemsstaterne **frigive yderligere 10 mia. EUR i offentlige og private midler frem til 2020** til brug for energieffektivitet og vedvarende energikilder i bygninger, bidrage til at udvikle et større antal solide projekter og etablere en energieffektivitetsplatform i alle medlemsstater. Initiativet har også til formål at opbygge tillid til markedet for ren energi til bygninger ved at give investorer og andre interessenter adgang til data om teknisk og økonomisk ydeevne for mere end 7 000 europæiske energieffektivitetsprojekter for industri og bygninger samt samarbejde med den finansielle sektor om en konsensusramme for garantier for investeringer i ren energi i bygninger for at sikre en mere målrettet og standardiseret markedsfinansiering af sådanne projekter. Dette vil medføre store forbedringer af leve- og arbejdsforhold, fordele for klimaet og energibesparelser samt arbejdspladser og investeringer. Initiativet for europæiske bygninger giver et skub til den europæiske byggebranche, som står over for en række økonomiske og samfundsmæssige udfordringer. Energieffektivitet i bygninger kan være en af drivkræfterne for en modernisering af sektoren og dens arbejdsstyrke.

Energiintensive industrier (f.eks. stål- og bilindustrierne) vil skulle fortsætte deres bestræbelser i retning af forbedringer af energieffektiviteten. Sådanne investeringer tjener normalt sig selv ind gennem lavere energiomkostninger. Nye sektorer som forsvarssektoren har et yderligere – hidtil uudnyttet – potentiale for energieffektivitet, og dermed vil omkostningsbesparelserne føre til direkte positive indvirkninger på de offentlige budgetter.

Miljøvenligt design og energimærkning vil fortsat spille en vigtig rolle med hensyn til at sikre energi- og ressourcebesparelser for forbrugerne og skabe forretningsmuligheder for det europæiske erhvervsliv. Efter nøje overvejelse besluttede Kommissionen at styrke sit fokus på produkter med størst besparelspotentiale med hensyn til energi og cirkulær økonomi.

²⁴ COM (2016) 766.

Kommissionen vedtager en pakke bestående af arbejdsplanen for miljøvenligt design 2016-2019 og en række produktspecifikke foranstaltninger²⁵. Arbejdsplanen for miljøvenligt design indeholder Kommissionens prioriteringer for de kommende tre år, inklusive revisioner af de nuværende produktspecifikke foranstaltninger for at holde dem ajour med den seneste teknologiske udvikling samt nye produkter, der skal undersøges med henblik på mulig regulering for at kunne få gavn af et hidtil uudnyttet potentiale. Samlet set har alle de foranstaltninger, der identificeres i arbejdsplanen for miljøvenligt design, potentiale til at sikre mere end 600 TWh i årlige primære energibesparelser i 2030, hvilket svarer til det årlige primære energiforbrug i en mellemstor medlemsstat. Dette vil sikre, at Europa bevarer sin globale førerrolle med hensyn til produkteffektivitetsstandarder og fortsat leverer økonomiske og miljømæssige fordele til forbrugere og virksomheder.

3. AT OPNÅ ET GLOBALT LEDERSKAB INDEN FOR VEDVARENDE ENERGIFORMER

Sektoren for vedvarende energi i Europa beskæftigede mere end 1 100 000 personer²⁶, og Europa er stadig førende på verdensplan inden for vindenergi. 43 % af alle de vindmøller, der installeres i verden, fremstilles af nogle få store europæiske producenter. Omkostningsreduktionerne inden for sol- og vindteknologier er opnået takket være EU's ambitiøse politikker. Dette har gjort vedvarende energikilder billigere og lettere tilgængelige for hele verden. Selv om Europa har mistet sin førerrolle inden for fremstilling af solpanelmoduler til importen, genereres størstedelen af merværdien ved installation af et solpanel (> 85 %) i Europa²⁷.

I Europa er de største arbejdsgivere inden for sektoren for vedvarende energi brancherne for vindkraft, solceller og fast biomasse. Men inden for solcellebranchen er der oplevet tab af arbejdspladser: Beskæftigelsen inden for solcellesektoren i 2014 var blot lidt over en tredjedel af 2011-niveauet på grund af tab af produktionskapacitet inden for sektoren²⁸. Vindenergisektoren stod for størstedelen af arbejdspladserne inden for vedvarende energi i EU. I perioden mellem 2005 og 2013 er omsætningen inden for vindenergisektoren i Europa blevet ottedoblet, og indtægterne inden for EU skønnes at ligge på omkring 48 mia. EUR²⁹. I samme periode er beskæftigelsen inden for vindenergi i EU blevet femdoblet fra 2005 til 2013, og den samlede tilknyttede beskæftigelse lå på omkring 320 000 i 2014³⁰. Kommissionen vil ligeledes gå ind i branchestyrede initiativer, der har til formål at understøtte EU's globale førerrolle inden for vedvarende energikilder og rene teknologier i almindelighed.

Det Europæiske Råd har fastsat et **EU-mål for andelen af vedvarende energi på mindst 27 % i 2030**. Dette minimumsmål er bindende på EU-niveau, men vil ikke blive omsat til bindende nationale mål. I stedet vil medlemsstaterne yde bidrag gennem de integrerede nationale energi- og klimaplaner³¹, der udgør en del af styringsforslaget, der skal gøre det muligt at nå EU-målet i fællesskab. Presset fra kollegerne, som opstår ved regionale høringer

²⁵ COM(2016) 773, C(2016) 7764, 7765, 7767, 7769, 7770 og 7772.

²⁶ EurObserv'ER, 15th edition, 2015.

²⁷ Konsekvensanalyse, der ledsager omarbejdningen af direktivet om vedvarende energikilder, SWD(2016) 418.

Se også følgende undersøgelse:

http://gramwzielone.pl/uploads/files/Solar_Photovoltaiacs_Jobs_Value_Added_in_Europe.pdf.

²⁸ EurObserv'ER, 15th edition, 2015.

²⁹ EurObserv'ER, 15th edition, 2015.

³⁰ EurObserv'ER, 15th edition, 2015.

³¹ Dette vil ske i den nye forordning om styring af energiunionen, COM(2016) 759.

om planerne og muligheden for, at Kommissionen kan fremsætte henstillinger, bør sammen med den overordnede politiske ramme, der indføres gennem de øvrige retsakter i denne pakke, tilskynde medlemsstaterne til at forpligte sig på et højt niveau uden mulighed for at deltage uden at yde noget. Hvis Kommissionen opdager, at der kan være et hul, med hensyn til både ambitions- og gennemførelsesniveauet, navnlig i forbindelse med vedvarende energi og energieffektivitet, kan den træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå og udfylde et sådant hul, der kan være ved at opstå. Målniveauet vil blive revideret fremover i henhold til EU's internationale forpligtelser.

Væksten inden for vedvarende energi bør drives af de mest innovative teknologier, der giver betydelige drivhusgasbesparelser. De overordnede markedsprognoser for vedvarende energiløsninger i henhold til de langsigtede dekarboniseringsmål ligger på omkring 6 800 mia. EUR for perioden 2014-2035³² med et stort vækstpotentiale, navnlig uden for Europa. I de senere år har investeringerne i aktiver til vedvarende energiproduktion udgjort mere end 85 % af investeringerne i energiproduktion, de fleste på lavere spændingsniveauer, navnlig i distributionsnet. Formålet med det nye forslag er at konsolidere denne tendens yderligere, f.eks. ved at fjerne hindringer for egenproduktion.

Direktivet om vedvarende energi³³ vil sammen med forslaget om den nye udformning af elektricitetsmarkedet³⁴ skabe en lovgivningsramme, der sikrer alle teknologier **ensartede vilkår** uden at true vores klima- og energimål. Elektricitet vil spille en vigtig rolle ved omstillingen til et system med ren energi. Andelen af elektricitet fra vedvarende kilder er steget kraftigt til 29 % af elproduktionen og vil nå op på at udgøre omkring halvdelen EU's elproduktionsmix, især fra variable kilder som vind og sol. Meget af dette vil være forbundet decentralt på distributionsniveau. **Markedsreglerne** skal tilpasses for at fremme denne udvikling, for at forvalte udsvingene og garantere elforsynings sikkerheden. Den nye lovgivningsmæssige ramme skal derfor sikre, at vedvarende energikilder kan deltage fuldt ud på elektricitetsmarkedet, men også at markedsrelaterede bestemmelser ikke diskriminerer vedvarende energikilder.

Med henblik på bedre at imødekomme den stigende andel af – især variable – vedvarende energikilder skal engrosmarkederne videreudvikle og navnlig sikre hensigtsmæssige regler, der giver mulighed for at handle på kortere sigt for at afspejle kravene inden for variabel produktion. Ved at give tilladelse til at handle tættere på leveringstidspunktet vil velintegrerede korttidselektricitetsmarkeder også **belønne fleksibilitet** på markedet, med hensyn til både produktion, efterspørgsel og lagring. Desuden skal markedsreglerne tilpasses for at give producenter af vedvarende energi mulighed for at deltage fuldt ud og sikre sig indtægter i alle markedssegmenter, inklusive markederne for systemtjenester.

Prioriteret afsætning vil fortsat finde sted for eksisterende anlæg, mindre anlæg til vedvarende energi og demonstrationsprojekter. Andre anlæg, uanset den anvendte teknologi, vil være omfattet af ikkediskriminerende regler for tredjepartsadgang. Desuden bør indskrænkningen af vedvarende energikilder begrænses til et absolut minimum.

³² Energi Agency, World Energy Investment Outlook Special Report 2014.

³³ COM(2016) 767.

³⁴ Initiativet for udformningen af markedet består af en omarbejdning af elektricitetsdirektivet (COM (2016) 864), en omarbejdning af elektricitetsforordningen (COM (2016) 861), en omarbejdning af ACER-forordningen (COM (2016) 863) og en ny forordning om risikoparathed i elektricitetssektoren (COM (2016) 862).

Disse nye regler vil give producenter af vedvarende elektricitet mulighed for at tjene en stadig større andel af deres indtægter på markedet. Markedsindtægterne vil muligvis ikke fuldt ud dække de store kapitaludgifter til vedvarende energikilder, navnlig til nye teknologier. Investorerne har behov for politisk forudsigelighed. Derfor indeholder direktivet om vedvarende energikilder principper, der vil gælde for støtte til vedvarende energikilder efter 2020 for at sikre, at når der er behov for subsidier, skal disse være omkostningseffektive og minimere forureningen af markedet.

En vellykket integration af vedvarende energikilder vil også fremover kræve robuste transmissions- og distributionsinfrastrukturer og **et europæisk netværk med gode forbindelser**. Europa har det sikreste elektricitetsnet i verden, men der er behov for betydelige investeringer frem til 2030. Kommissionen arbejder tæt sammen med medlemsstaterne i regional sammenhæng (sammenkoblingsplanen for det baltiske energimarked, gassammenkoblingen mellem Central-, Øst- og Sydeuropa, Sydvesteuropa og Nordsøen) for at fremme udviklingen af centrale infrastrukturer. Den har også nedsat en ekspertgruppe, der skal rådgive om formulering og gennemførelse af sammenkoblingsmålene for 2030.

Det potentiale, der ligger i **opvarmning og køling** med hensyn til at bidrage til det overordnede mål for vedvarende energi, har været underudnyttet. Strategien for opvarmning og køling³⁵ indeholder den overordnede tilgang. Det aktuelle forslag vil tilskynde medlemsstaterne til at øge deres andel af vedvarende brændsel inden for opvarmning og køling, operatører inden for fjernvarme og køling til at åbne deres net for konkurrence og tilskynde til indførelse af f.eks. varmepumper.

Bioenergi udgør en stor del af vores vedvarende energimix og vil fortsat bidrage til dette fremover. Den skaber beskæftigelse og økonomisk udvikling i landdistrikterne, erstatter fossile brændstoffer og bidrager til energisikkerhed.

Udviklingen af **avancerede alternative brændstoffer til transport** vil blive fremmet gennem et blandingskrav for brændstofleverandørerne, mens fødevarebaseret biobrændsels bidrag til målet for vedvarende energi i EU gradvis vil blive mindsket. Støtte til elektrificering af transportområdet er et andet nøglemål for rammen for elektricitetsmarkedet og vil blive styrket gennem bestemmelser vedrørende detailmarkederne for elektricitet.

Fast biomasse, som i øjeblikket anvendes til opvarmning og kraft i EU, er hovedsageligt lokal og regional og baseret på biprodukter fra skovbruget og er generelt klimavenlig på de aktuelle niveauer. Men der hersker bekymring for, at hvis omfanget af anvendelsen fortsat stiger, kan klimavirkningerne blive negative. Sikring af klimafordele på lang sigt vil navnlig kræve, at det yderligere pres på skovene begrænses.

Der er behov for større **synergier mellem den cirkulære økonomi** og de forskellige anvendelser af biomasse, især fordi træ kan anvendes til en række forskellige produkter med større merværdi end blot energi. For at fremme disse synergier mest mulig bør kun effektiv omdannelse af biomasse til energi modtage offentlig støtte, enten i form af økonomisk støtte eller præferenceadgang til nettet, undtagen som følge af behørigt begrundede årsager vedrørende elektricitetsforsyningsikkerheden.

³⁵ COM(2016)51.

I dag stammer størstedelen af den biomasse, der anvendes til varme og el, fra skovene. Rundt om i EU og i tredjelande er der stor forskel på skovene og forvaltningen af dem. EU's medlemsstater har udviklet national lovgivning om **bæredygtig skovforvaltning** og samarbejder f.eks. inden for Forest Europe-processen. En række medlemsstater, der importerer store mængder biomasse til energi, har ligeledes indført dedikerede bæredygtighedsordninger for biomasse, og det vil de fortsætte med under Kommissionens forslag. Europa-Kommissionen vil ligeledes fortsat støtte bæredygtig mobilisering af træ gennem EU's politik for udvikling af landdistrikterne. Disse indsatsniveauer supplerer hinanden i støtten til bæredygtig skovforvaltningspraksis.

Derfor foreslår Kommissionen at udvide de nuværende bæredygtighedskriterier i EU, så de omfatter alle typer af bioenergi. Der foreslås en ny tilgang til biomasse fra skove, som bygger på den eksisterende lovgivning om bæredygtig skovforvaltning og tilstrækkelige regnskaber for drivhusgasemissioner fra arealanvendelse og skovbrugssektoren i biomassens oprindelsesland. Udviklingen inden for biomasseproduktion og dens anvendelse til energiformål vil blive overvåget og revideret gennem styringsmekanismerne for energiunionen.

4. AT GIVE FORBRUGERNE RIMELIGE VILKÅR

Forbrugerne står i centrum for energiunionen. Energi er en kritisk vare, som er absolut nødvendig for at kunne deltage fuldt ud i et moderne samfund.

Omstillingen til ren energi skal også være rimelig for de sektorer, regioner eller sårbare dele af samfundet, der påvirkes af energiomstillingen.

Kommissionen foreslår at reformere energimarkedet for at **give forbrugerne beføjelser** og give dem bedre muligheder for at styre deres valg på energiområdet. For virksomhederne omsættes dette til øget konkurrenceevne. For borgerne betyder det bedre information, mulighed for at blive mere aktive på energimarkedet og få større kontrol over deres energiudgifter.

Det første skridt i retning af at sætte forbrugerne i centrum for energiunionen er at give dem bedre **information** om deres energiforbrug og deres udgifter. Forslaget vil give forbrugerne ret til intelligente målere, tydelige regninger og bedre muligheder for at skifte leverandør. Forslaget vil også gøre det billigere at skifte leverandør som følge af afskaffelsen af opsigelsesgebyrerne. Certificerede sammenligningsværktøjer vil sikre forbrugerne pålidelige oplysninger om de tilgængelige tilbud. Forslaget vil give mulighed for mere troværdige energiattester med en "intelligens-indikator".

Som led i denne pakke styrker Kommissionen gennemsigtigheden med sin **anden toårige rapport om energiomkostninger og priser**³⁶. Udgifterne til energi påvirker vores valg af energimix, husholdningernes udgifter og Europas konkurrenceevne. Med en importafhængighed på 74 % er EU fortsat udsat for ustabile brændstofpriser, der fastsættes globalt. I de senere år har den globale udvikling reduceret EU's "energiimportregning" med 35 % og fremmet den økonomiske vækst. Engrospriserne på elektricitet ligger på deres laveste niveau i 12 år, og gaspriserne er faldet med 50 % siden 2013 og oliepriserne med

³⁶ COM(2016) 769.

næsten 60 % siden 2014. Prisforskellene er blevet mindre sammenlignet med andre af verdens økonomier.

Med hensyn til priserne for husholdningerne og slutbrugere er tendenserne forskellige. Faldende energipriser er blevet modvirket gennem stigende netværksomkostninger og statslige afgifter og gebyrer, eftersom energi er et ofte anvendt beskatningsgrundlag til at sikre statslige indtægter, som der er så hårdt brug for. Detailpriserne på elektricitet er steget omkring 3 % om året siden 2008 og detailpriserne på gas med 2 %. Derfor er energiomkostningerne steget en smule til næsten 6 % af husholdningernes udgifter.

De lovgivningsmæssige ændringer, der blev indført med den aktuelle pakke og overgangen fra centraliseret konventionel produktion til decentraliserede, sammenkoblede markeder vil også gøre det nemmere for forbrugerne at producere deres egen energi, lagre den, dele den, forbruge den eller sælge den tilbage til markedet – direkte eller som energikøoperativer. Forbrugerne vil kunne reagere på efterspørgslen, enten direkte eller via energiaggregatorer. Nye, intelligente teknologier vil gøre det muligt for forbrugerne – hvis de vælger det – at kontrollere og aktivt forvalte deres energiforbrug, samtidig med at de forbedrer deres komfort. Disse ændringer vil gøre det nemmere for husholdninger og virksomheder at blive mere involveret i energisystemet og reagere på prissignaler. Dette kræver også, at man afskaffer engros- og detailprislofter, samtidig med at man sikrer fuldstændig og hensigtsmæssig beskyttelse af sårbare forbrugerhusholdninger. Det nye forslag til retsakter vil også skabe muligheder for, at nye og innovative virksomheder kan tilbyde forbrugerne flere og bedre tjenester. Dette vil lette innovation og digitalisering og hjælpe de europæiske virksomheder med at levere energieffektivitet og lavemissionsteknologier.

Energifattigdom er en stor udfordring over hele EU og skyldes lave indkomster og energiineffektive boliger. I 2014 brugte husholdningerne med de laveste indkomster i EU tæt ved 9 % af deres samlede udgifter på energi³⁷. Dette er en 50 % stigning sammenlignet med 10 år tidligere, meget mere end for en gennemsnitshusholdning. Med denne pakke indføres en ny tilgang til beskyttelse af sårbare forbrugere, som også omfatter hjælp til medlemsstaterne med at nedbringe forbrugernes energiudgifter ved at støtte investeringer i energieffektivitet. I Kommissionens forslag til energieffektivitet bedes medlemsstaterne tage hensyn til energifattigdom ved at kræve, at en del af energieffektivitetsforanstaltningerne skal gennemføres som en prioritering i husholdninger, der er ramt af energifattigdom, og i sociale boliger. Deres langsigtede strategier for bygningsrenovering bør ligeledes bidrage til at afhjælpe energifattigdom. Som led i styringsprocessen for energiunionen vil medlemsstaterne også skulle overvåge og rapportere om energifattigdom, mens Kommissionen vil lette udvekslingen af bedste praksis. I overensstemmelse med sine bestræbelser på at sikre forbrugerne beføjelser og beskytte dem foreslår Kommissionen visse proceduremæssige sikkerhedsforanstaltninger, inden en forbruger kan frakobles. Kommissionen opretter også et observationscenter for energifattigdom for at levere bedre data om problemet og løsningerne på det samt for at hjælpe medlemsstaterne i deres bestræbelser på at bekæmpe energifattigdom.

5. FORANSTALTNINGER, DER SKAL LETTE GENNEMFØRELSEN AF TILSYN PÅ ET KONSOLIDERET GRUNDLAG

³⁷ Se arbejdsdokumentet om energifattigdom (fodnote 4 ovenfor).

EU gør allerede meget for at støtte omstillingen til ren energi og levere resultater inden for de tre nøgleprioriteringer: energieffektivitet først, EU's globale førerstilling inden for vedvarende energikilder og rimelige vilkår for forbrugerne. Men der skal gøres mere.

Dette indebærer dels en fastsættelse af EU's lovgivningsmæssige rammer for perioden efter 2020 – deraf forslaget om markedets udformning, energieffektivitet, vedvarende energikilder og styring, der supplerer de initiativer, som Kommissionen allerede har fremlagt vedrørende klimaforanstaltninger og lavemissionsmobilitet³⁸.

EU skal også fremme omstillingen til ren energi gennem andre instrumenter i værktøjsskassen. Disse omfatter anvendelse af en lang række EU-politikker: effektiv håndhævelse af EU-lovgivningen, anvendelse af EU-finansiering på en effektiv og sammenhængende måde og tilskyndelse til partnerskaber med interessenter.

Omstillingen til ren energi vil ikke kunne gennemføres uden en **indsats fra flere interessenter** fra civilsamfundet og det regionale og lokale niveau. Byer, regioner, virksomheder, arbejdsmarkedets parter og andre interessenter skal engagere sig aktivt i drøftelserne om energiomstillingen, navnlig i forbindelse med de integrerede energi- og klimaplaner, således at disse kan udgøre en hensigtsmæssig reaktion på de forskellige områders behov.

De nødvendige foranstaltninger vil udvikle sig over tid. Inden for rammerne af den årlige statusopgørelse for energiunionen vil Kommissionen aflægge rapport om gennemførelsen af foranstaltningerne til fremme af omstillingen til ren energi, der blev præsenteret sammen med denne pakke, og tilføje nye foranstaltninger, hvis dette er nødvendigt.

Med henblik på at styrke Europas konkurrenceevne og udrulningen af rene energiteknologier fremlægger Kommissionen som en del af denne pakke et **initiativ til fremskyndelse af innovation vedrørende ren energi**³⁹. Dette initiativ omfatter en række specifikke foranstaltninger, der skal forbedre det lovgivningsmæssige, økonomiske og investeringsmæssige miljø for innovation i teknologier og systemer for ren energi. Baseret på den europæiske plan for strategisk energiteknologi (SET) og det igangværende arbejde med den strategiske dagsorden for forskning og innovation på transportområdet (STRIA) omfatter det også et begrænset antal integrerede forsknings-, innovations- og konkurrenceevnestyrede prioriteringer til støtte for pakkens strategiske mål. Denne styrkede prioritering vil bidrage til at omfokusere en betydelig andel af ressourcerne fra Horisont 2020 (mindst 2 mia. EUR) og fungere som vejledning for offentlig støtte og private investeringer over hele EU. Desuden vil Kommissionen afprøve en ny finansieringsmetode for at støtte innovation med stor risiko og stor indvirkning inden for ren energi og opskalere aktiviteterne i Det Europæiske Institut for Innovation og Teknologi og navnlig de relevante videns- og innovationsfællesskaber (VIF'er) for at fremme iværksætteri og markedsudnyttelse af innovative lavemissionsløsninger og energieffektive løsninger.

For at skabe vækst og arbejdspladser skal EU's industri ligge i front for omstillingen til ren energi. Kommissionen vil støtte **industri styrede initiativer** for at fremme EU's globale lederskab inden for teknologiske løsninger for ren energi og lavemission. Disse initiativer skal sigte på at styrke de industrielle forbindelser i hele værdikæden og integrere ikke-økonomiske

³⁸ Se meddelelsen "Fremskyndelse af Europas omstilling til en lavemissionsøkonomi" (COM(2016) 500) og meddelelsen om en europæisk strategi for lavemissionsmobilitet (COM(2016) 501).

³⁹ COM(2016) 763.

aktører såsom arbejdsmarkedets parter og forbrugerorganisationer. Kommissionen vil også drøfte behovet for at oprette et "industriforum for ren energi" med relevante interessenter, der kan samle forskellige brancher (energi-transport-fremstilling-digital osv.), hvor man sammen kan drøfte, hvordan man optimerer fordelene for EU-industrien ved omstilling til ren energi, og hvordan man fremmer vores globale konkurrenceevne og det internationale samarbejde.

Medlemsstaterne skal også håndtere de sociale, færdighedsrelaterede og industrielle virkninger af omstillingen til ren energi og lade disse virkninger komme til udtryk i deres nationale energi- og klimaplaner. Kommissionen vil undersøge, hvordan man bedre kan **støtte omstillingen i kul- og kulstofintensive regioner**. Med henblik på dette vil den samarbejde med aktørerne i disse regioner, yde rådgivning, navnlig om adgangen til og brugen af tilgængelige fonde og programmer, og tilskynde til udveksling af god praksis, herunder drøftelser af køreplaner for industrien samt behov for omkvalificering gennem målrettede platforme.

Mere overordnet vil Kommissionen etablere platforme, som giver sektorer og arbejdstagere mulighed for at tilpasse deres **færdigheder** til behovene ved omstillingen til ren energi. Baseret på erfaringen med de første pilotordninger under dagsordenen for færdigheder for Europa⁴⁰ for automobilektoren og sektoren for maritim teknologi vil Kommissionen i 2017 udrulle nye "Blueprints for Sectoral Cooperation on Skills" (planer for sektorsamarbejde om færdigheder) inden for vedvarende energi og byggesektoren med fokus på lavemissionsteknologier.

Med denne pakke intensiveres også EU's indsats for at afskaffe **subsidier til ineffektive fossile brændstoffer** i henhold til de internationale forpligtelser under G7 og G20 og i Parisaftalen. De resterende, men stadig betydelige offentlige subsidier til olie, kul og andre kulstofintensive brændstoffer fordrejer fortsat energimarkedet, medfører økonomisk ineffektivitet og hindrer investeringer i omstillingen til ren energi og innovation. Med reformen af markedets udformning fjernes den prioriterede afsætning af kul, gas og tørv og vil begrænse behovet for kapacitetsmekanismer, som ofte var baseret på kul. Kommissionen vil ligeledes indføre regelmæssig overvågning af subsidier til fossile brændstoffer i EU og forventer, at medlemsstaterne anvender deres energi- og klimaplaner til at overvåge udfasningen af subsidier til fossile brændstoffer. Kommissionen vil foretage en REFIT-evaluering af EU's ramme for energibeskatning for at definere mulige næste skridt i forbindelse med bestræbelserne på at afskaffe subsidier til fossile brændstoffer.

EU's politikker for **eksternt samarbejde og udviklingssamarbejde** er vigtige redskaber til støtte for omstillingen til ren energi på globalt plan og til at hjælpe vores partnere i nabolandene og udviklingslandene i denne proces⁴¹.

EU styrker samarbejdet med Vestbalkan, Tyrkiet og de sydlige og østlige naboer om energieffektivitet. De første fire pilotprojekter for opskalering af energieffektivitetsinvesteringer inden for byggesektoren blev iværksat og vil i 2017 muligvis blive udvidet til et større antal partnerlande. EU vil ligeledes styrke finansieringen af energieffektivitet i bygninger i de relevante finansieringsinstrumenter til nabolande og førtiltrædelseslande.

⁴⁰ Se meddelelsen "En ny dagsorden for færdigheder for Europa: En fælles indsats for at styrke den menneskelige kapital, beskæftigelsesegnethed og konkurrenceevnen" (COM(2016) 381).

⁴¹ Se meddelelsen "Communication on a Proposal for a new European Consensus on Development – Our World, our Dignity, our Future", COM (2016) 740 og den genfremsatte Europæiske Eksterne Investeringsplan.

Afrika er en privilegeret partner for EU, og Afrika-EU energipartnerskabet danner rammen om det fælles energisamarbejde. EU støtter ligeledes initiativet for vedvarende energi i Afrika.

Det europæiske erhvervsliv kan udnytte disse muligheder til at tilbyde sin ekspertise med hensyn til eksport og investering i energieffektivitet og vedvarende energi på alle globale konkurrenceprægede markeder. EU sigter mod at indgå en ambitiøs aftale om grønne produkter inden for Verdenshandelsorganisationen og forfølge liberaliseringen af miljøprodukter og -tjenester samt fremme af handel med og investering i vedvarende energiproduktion i sine bilaterale handelsaftaler.

I bilag II "**Fremme omstillingen til ren energi**" fremhæves nogle af de områder, hvor de konkrete foranstaltninger kan styrkes på kort sigt eller omfokuseres, eller hvor synergierne forbedres for at støtte beskæftigelse, vækst og investering i Europa. Dette bør også hjælpe medlemsstaterne med at opfylde deres energi- og klimaforpligtelser for 2020 og give dem mulighed for at være ambitiøse i deres løfter, når de fastsætter deres 2030-mål omkostningseffektivt, og samtidig tilskynde andre interessenter fra den offentlige og den private sektor til at engagere sig mere helhjertet i omstillingen til ren energi.

6. KONKLUSIONER

Der er behov for, at alle de lovgivningsforslag om energiunionen, som Kommissionen fremlagde i 2015 og 2016, bliver prioritetsbehandlet af Parlamentet og Rådet. Dette blev understreget af Det Europæiske Råd i marts 2016 og støttet af Europa-Parlamentet. Fremskridtene vil blive evalueret på Det Europæiske Råds forårsmøde 2017.

Europa-Parlamentet og Rådet bør opretholde den overordnede sammenhæng mellem pakken og Kommissionens tidligere forslag om f.eks. emissionshandelsordningen, medlemsstaternes indsats, arealanvendelse og lavemissionsmobilitet.